

Nr 34—35.

Warszawa, dn. 2 września 1933 r.

Ogóln. zbioru Nr 587.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych — Wiceprezes Rady Związku inż. S. J. Okolski.
Redaktor odpowiedzialny inż. Maurycy Chorzewski.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Traugutta 4, tel. 714-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa”.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł 5 kwartalnie. Numer pojedynczy gr. 50.

TREŚĆ NUMERU: Walne Zgromadzenie członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych. — Wybór rady do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. — Nowe normy. — Popieranie eksportu drogą obrotu uszlachetniającego. — Nowy dział produkcji fabryki związkowej. — Przemysł metalowy w II kwartale r. b. — „Oszczędność narodu na usługach przemysłu narodowego” — Wiadomości z zagranicy. — Kronika. — Ceny. — Patenty.

WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH.

Dnia 28 lipca r. b. w lokalu własnym w Warszawie odbyło się XXVII-e Zwyczajne Zgromadzenie Walne członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych.

Prezes Rady i Zarządu Związku inż. Jan Jeziorański otworzył Zgromadzenie, wspominając o zasługach zmarłych w okresie od ostatniego Walnego Zgromadzenia członków Rady i reprezentantów fabryk stowarzyszonych: ś. p. Mikołaja Krasuckiego, ś. p. inż. Stefana Zielińskiego, ś. p. Tadeusza Rapackiego, ś. p. Hermana Wildego, ś. p. inż. Mieczysława Dunin-Borkowskiego i ś. p. inż. Aleksandra de Rosseta. Pamięć zmarłych obecni uczcili przez powstanie.

P. Prezes Jeziorański stwierdził prawomocność Zgromadzenia, które zostało zwołane zgodnie z wymaganiem Statutu, poczem zaproponował dokonanie wyboru przewodniczącego, skrutatora i sekretarza. Na przewodniczącego Zgromadzenia został wybrany p. dyrektor Julian Milker, na skrutatora p. Gustaw Wojciechowski, a na sekretarkę p. H. Szlamińska.

Po zatwierdzeniu odczytanego protokołu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 19 grudnia 1932 r., przewodniczący udzielił głosu dyrektorowi Związku inż. K. Pichelskiemu, który przedstawił sprawozdanie z działalności Związku za 1932 r., wydrukowane w Nr. 28 — 29 tygodnika „Przemysł Metalowy”. Następnie p. K. Pichelski zreferował bilans, rachunek wpływów i wydatków za 1932 r. oraz odczytał protokół Komisji Rewizyjnej. Bilans, rachunek wpływów i wydatków oraz protokół Komisji Rewizyjnej zostały zatwierdzone przez Zgromadzenie bez dyskusji.

W następnym punkcie porządku obrad Wiceprezes Rady inż. Stanisław Jan Okolski przedstawił sprawę wyboru 12 członków Rady na miejsce ustępujących członków z kadencji 1930 r. oraz — 2 członków

Rady na miejsce zmarłych z kadencji 1931 i 1932 r. Lista kandydatów została ułożona na podstawie średniej ilości robotników, zatrudnionych w 1932 r. w fabrykach stowarzyszonych, według Oddziałów i Grup Związku.

Zebrani jednomyślnie zaakceptowali przez akklamację zaproponowaną listę kandydatów, wobec czego do Rady zostali wybrani pp.:

Ambrożewicz Kazimierz z Oddziału Warszawskiego	
Czajkowski Wacław	„ „
Landsberg Emil	„ „
Okolski Stanisław Jan	„ „
Włodek Gustaw	„ „
Piotrowski Jan	„ Podwarszawskiego
Kwieciński Otmar	„ Radomsko-Kieleckiego.
Banachiewicz Ignacy	„ Dąbrowskiego
Mirowski Józef	„ „
Darowski Ludwik	„ „
Macherski Zdzisław	„ „
Kręglewski Adam	„ Poznańsko-Pomorskiego.
Surzycki Stanisław	„ Górnośląskiego.

Jedno miejsce członka Rady z Oddziału Warszawskiego zostało wolne i pozostawione do dyspozycji Rady, która dokona wyboru jednego członka na prawach Walnego Zgromadzenia.

Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani jednomyślnie pp.: Blauth Tadeusz i Stanisław Młodzianowski z Warszawy, Edward Macher z Poznania, Kazimierz Raczyński ze Starachowic i Leopold Serog z Bielska.

Punkt o zmianach w statucie został zdjęty z porządku obrad.

W następnym punkcie, dotyczącym spraw bieżących, zgromadzeni postanowili zawiesić 5 fabryk za niewypełnianie swych zobowiązań wobec Związku.

W tymże punkcie był omawiany wniosek jednej z fabryk stowarzyszonych o stosunku Syndykatu Polskich Hut Żelaznych do fabryk przemysłu metalowego przetwórczego. Zgromadzeni zaakceptowali propozycję p. S. J. Okolskiego, ażeby sprawa hut i przemysłu metalowego przetwórczego była załatwiana w drodze obopólnego porozumienia.

Prócz tego p. K. Pichelski poinformował zebranych o zadaniach Centralnego Towarzystwa Popierania Wytwórczości Krajowej, które polegają na współpracy T-wa z organizacjami społecznymi i ze szkolnictwem w celu zwalczania antyprzemysłowego nastawienia społeczeństwa oraz na akcji społecznej popierania wytwórczości krajowej. W najbliższym czasie Centralne Towarzystwo, mając na widoku realną propagandę produkcji krajowej, uruchamia pociąg-wystawę dla wyrobów krajowych, aby w ten sposób udostępnić dorobek przemysłu najszerszym sferom konsumentów, które w obecnych czasach pozbawione są możliwości zwiedzania większych ośrodków przemysłowych. Zostały wysunięte w tej sprawie następujące wnioski, które Zgromadzenie przyjęło do wiadomości:

- 1) przemysł metalowy zrzeszony zaleca swoim członkom zainteresowanie się działalnością Centralnego Towarzystwa oraz przez zapisywanie się na członków Towarzystwa, stworzenie warunków dla dalszego rozwoju jego pracy;
- 2) zaleca się przeprowadzanie propagandy w celu nabywania wyrobów krajowych w porozumieniu z Centralnym Towarzystwem, jako organizacją społeczną;
- 3) zaleca się fabrykom produkującym wyroby powszechnego użytku wzięcie udziału w organizowanej przez Centralne T-wo wystawie pociągu.

Na tem porządek obrad został wyczerpany, wobec czego przewodniczący zamknął Zgromadzenie.

WYBÓR RADCY DO IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W WARSZAWIE.

Dnia 28 lipca r. b. odbyło się w Warszawie Nadzwyczajne Zgromadzenie Walne członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w celu dokonania uzupełniającego wyboru radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Zgromadzenie odbyło się pod przewodnictwem p. inżyniera Henryka Kłodeckiego, Komisarza Wyborczego do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Na Zgromadzeniu tem został wybrany na radcę jednomyślnie p. inżynier Gustaw Włodek, dyrektor naczelny „Towarzystwa Przemysłu Metalowego K. Rudzki i S-ka, Sp. Akc.“.

NOWE NORMY.

„Wiadomości Polskiego Komitetu Normalizacyjnego“ podają w Nr. 5—6 nowe normy. W dziale narzędzi opracowano normy na przecinaki ślusarskie, rozwiertaki nasadzane-wykończaki z zębami wymiennymi, rozwiertaki nasadzane nastawne, wycinaki ślusarskie.

Termin zgłaszania ewentualnych sprzeciwów upływa 15 listopada r. b.

POPIERANIE EKSPORTU DROGĄ OBROTU USZLACHTNIĄJĄCEGO.

W celu zwiększenia eksportu przemysłu przetwórczego, Ministerstwo Przemysłu i Handlu będzie stosowało w jaknajszerszym zakresie system udzielania pozwoleń na t. zw. obrót uszlachetniający — czynny, t. zn. czasowe sprowadzenie z zagranicy bez cła surowców, półfabrykatów i wyrobów przemysłowych w celu uszlachetnienia ich w kraju (wykończenia, względnie przeróbki) i następnie wywiezienia zpowrotem zagranicę. Ministerstwo będzie udzielało pozwoleń na obrót uszlachetniający-czynny w zasadzie wszelkimi towarami przemysłowymi, niezbędnymi do produkcji, przeznaczonej na eksport. Rozumie się, że należy w takich wypadkach badać, czy surowce te, względnie półfabrykaty nie mogą być nabyte w kraju po cenach zbliżonych do cen światowych, pozwalających na konkurencję na rynkach zagranicznych.

Podania w dwóch egzemplarzach o obrót uszlachetniający winny być adresowane do Ministerstwa Skarbu i składane za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej, która kieruje te podania wraz ze swoją opinią do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W podaniach należy wskazać: 1) ilości, rodzaje, oraz kraj pochodzenia towarów, przywożonych do uszlachetnienia, 2) na czym polegać ma uszlachetnienie, 3) stosunek procentowy wagi towaru, przywiezionego do uszlachetnienia, 4) ceny krajowe i zagraniczne towarów sprowadzonych do uszlachetnienia, 5) przypuszczalny przeciąg czasu, potrzebny dla uszlachetnienia, i wywozu zpowrotem zagranicę, 6) urząd celny, w którym zostanie uskuteczniiona odprawa celna przywózowa i wywózowa.

Należności celne za towary, sprowadzone w ten sposób, muszą być zabezpieczone gotówką, względnie papierami wartościowymi, dopuszczonemi do zabezpieczenia należności celnej lub gwarancją bankową, o ile Ministerstwo Skarbu się na to zgodzi. W miarę wywozu towaru uszlachetnionego, odpowiednia część należności celnych jest zwalniana od zabezpieczenia i skreślana.

NOWY DZIAŁ PRODUKCJI FABRYKI ZWIĄZKOWEJ.

Warsztaty Mechaniczne August Deloff w Warszawie rozpoczęły produkcję komposterów heblowych iglicowych, tłoczonych przy pomocy dźwigni dowolną datę lub liczbę, przeznaczonych do kasowania dokumentów, marek, biletów i t. p. Do każdego kompostera dodany jest komplet matryczek złożony z 38 sztuk i pincetka do nakładania matryczek.

Patent polski na

Samoczynny wózek do transportowania materiałów,

wyladowujący się pod wpływem ciężaru ładunku, jest do odstąpienia lub wspólnego eksploataowania.
Oferty w admin. „Przemysłu Metalowego“ pod „SS-KT“.

Mamy zapotrzebowanie na kilkanaście tysięcy kompletów okuć do skrzyń amunicyjnych, t. j. zawias z blachy taśmowej, zamków karabinkowych i okuć narożnikowych z blachy kątowej.

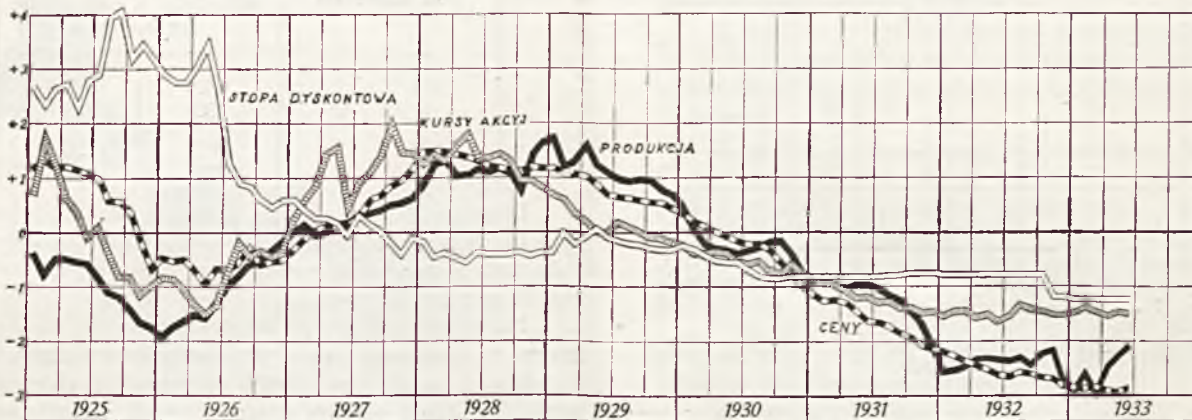
Rysunek i prospekty na żądanie wyślemy.
Oferty kierować należy do Administracji „Przemysłu Metalowego“.

PRZEMYSŁ METALOWY W II KWARTALE R. B.

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen podaje następującą ocenę sytuacji w przemyśle metalowym w II kwartale 1933 r.

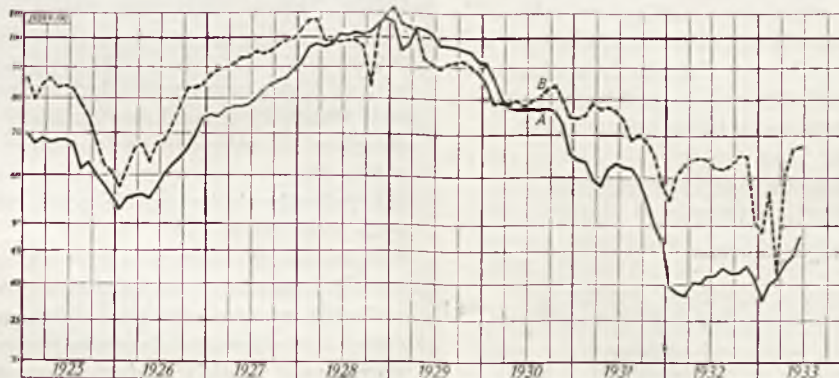
Przemysł metalowy, zaspokajając bardzo różnorodną potrzebę, znajdował się w poszczególnych swych częściach w sytuacji bardzo niejednorodnej. Produkcja maszyn utrzymywała się na poziomie niższym aniżeli w miesiącach zimowych, przyczem nie podlegała znacznym wahaniom

ZASADNICZE WSKAŹNIKI KONJUNKTURY
W jednostkach odchylenia średniego od przeciętnej z lat 1926 — 1931

Produkcja — ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej. Ceny — wskaźnik cen hurtowych surowców i półfabrykatów przemysłowych, zależnych od rynku wewnętrznego i nieskar telizowanych. Stopa procentowa — stopa w bankach prywatnych. Kursy akcji — wskaźnik kursów 7 akcji przemysłowych.

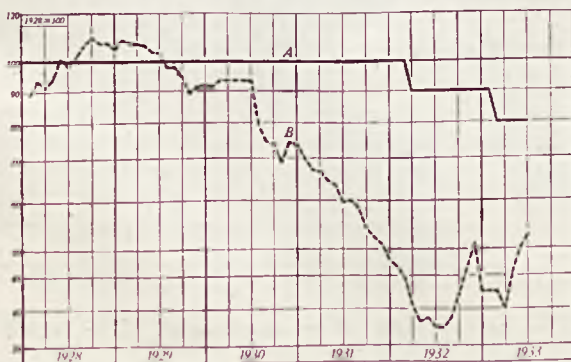
WSKAŹNIKI PRODUKCJI DÓBR WYTWÓRCZYCH I DÓBR SPOŻYCIA
Skala logarytmiczna.

A — produkcja dóbr wytwórczych (hutnictwo żelazne i kopalnie rudy żelaznej, przemysł budowlany, mineralny, metalowy i maszynowy oraz chemiczny). B — produkcja dóbr spożycia (przemysł włókienniczy, odzieżowy, skórny, spożywczy, papierniczy i poligraficzny).

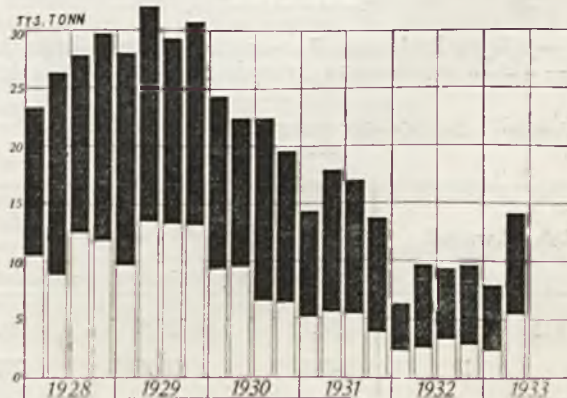
Wskaźniki poprawione przez asunięcie wpływu wahań sezonowych.

CENY ŻELAZA SZTABOWEGO
Skala logarytmiczna

A — w Polsce, B — w Belgji (fob. Antwerpja).

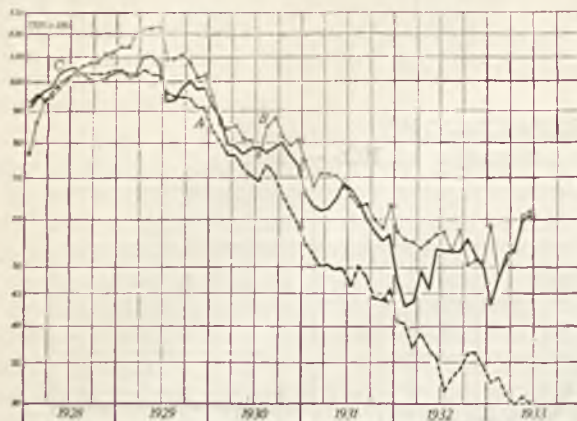
ZBYT RUR

Pole czarne — zbył zagranicą
Pole białe — zbył w kraju.

ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE METALOWYM

Skala logarytmiczna

A — przemysł maszynowy, B — przemysł elektrotechniczny, C — pozostałe gałęzie przemysłu metalowego.

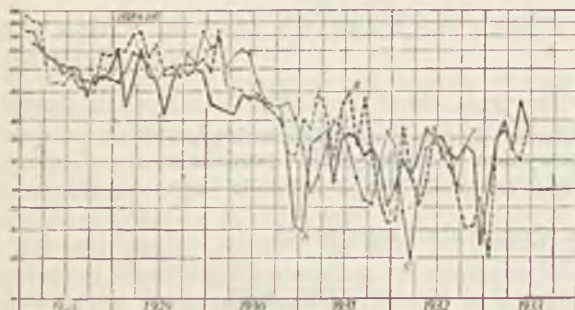
Wskaźniki poprawione przez usunięcie wpływu wahań sezonowych.

(wskaźnik wytwórczości wahał się w granicach 29,9—30,7). Wskaźnik produkcji elektrotechnicznej podnosił się stale od lutego (47,8), osiągając w czerwcu 61,8. Wskaźnik wytwórczości pozostałych działów przemysłu metalowego, pracujących głównie dla potrzeb budownictwa, podnosił się nieprzerwanie od stycznia (43,4) do czerwca (60,8).

Zjawisko to jest odzwierciedleniem przesunięcia sezonowości w budownictwie, jeszcze silniejszego aniżeli w roku ubiegłym, przyczem ogólne rozmiary ruchu budowlanego będą w roku bieżącym prawdopodobnie silniejsze aniżeli w roku ubiegłym. Bardzo symptomatyczne są pod tym względem wskaźniki zbytu metalowych materiałów budowlanych.

ZBYT METALOWYCH MATERJAŁÓW BUDOWLANYCH

Skala logarytmiczna

A — odlewy kuchenne, B — sanitarja, rury i kształtki, C — blacha ocynkowana (trzymiesięczna średnia ruchoma).

Wskaźniki poprawione przez usunięcie wpływu wahań sezonowych.

Rok i kwartał	Wskaźniki z usunięciem sezonowości		
	Odlewy kuchenne	Sanitarja, rury i kształtki zlewowe	Rury wodociągowe
1932 I	34.7	37.9	19.6
1932 II	49.3	37.6	27.4
1933 I	35.5	39.5	8.1
1933 II	57.6	44.6	28.7

Zjawisko kurczenia się sezonu zbytu przy stosunkowo znacznych obrotach w pełni sezonu, powtarzające się z roku na rok w latach kryzysowych, wystąpiło w roku bieżącym ze szczególną siłą na rynku przedmiotów trwałej konsumpcji domowej.

ZBYT NACZYŃ KUCHENNYCH

Rok i kwartał	Wskaźniki z usunięciem sezonowości	
	Żeliwne	Błazniane
1933 I	25.8	23.9
1933 II	43.9	37.1
1932 I	35.2	33.1
1932 II	58.7	43.4

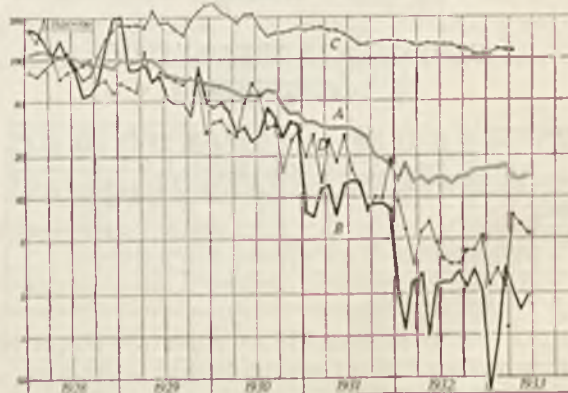
Długotrwałe ograniczenie spożycia przedmiotów gospodarstwa domowego sprawiło, że przedmioty zniszczone musiały być zastępowane przez nowe w szerszych rozmiarach, aniżeli w roku ubiegłym.

Na rynku maszyn, po wyjątkowo silnym zastoju, panującym w miesiącach zimowych, nastąpiło zwiększenie zbytu, świadczące raczej o opóźnieniu sezonu niż o złagodzeniu depresji. W dziale maszyn przemysłowych stosunkowo najpomyślniejsze było położenie fabryk obrabiarek do metali, których zbytu przy silnych wahaniami pozostawał wyższy aniżeli w ciągu całego sezonu roku ubiegłego; zamówienia pochodziły jednak wyłącznie od państwa; zamówienia prywatne nie odgrywały niemal żadnej roli. W dziale obrabiarek do drzewa poziom zeszłoroczny nie został osiągnięty. Zamówienia rządowe odgrywały stosunkowo większą rolę aniżeli przed rokiem. Zbytu maszyn włókienniczych zwiększył się ponad sezonowo przy poziomie zlekka wyższym aniżeli przed rokiem. Charakterystyczne jest, że zamówienia na części maszyn stanowiły stosunkowo mniejszy odsetek aniżeli w roku ubiegłym, co wskazuje, że fala inwestycji zastępczych, szczególnie silna w pierwszym półroczu roku ubiegłego, nieco osłabła; pojawiły się inwestycje nowe, choć w bardzo ograniczonych rozmiarach.

W dziale maszyn rolniczych zamówienia nie przekraczały 3% zamówień w przeciętnym miesiącu roku 1928. Nieco lepiej przedstawiał się zbytu maszyn, głównie drobnych; zapasy utrzymywały się na niezmiennym prawie poziomie; wytwórczość spadała (wskaźnik w marcu 16,9, w kwietniu — 13,7, w maju 13,3, dopiero w czerwcu podniósł się nieznacznie — do 14,4).

PRZEMYSŁ MASZYN ROLNICZYCH

Skala logarytmiczna

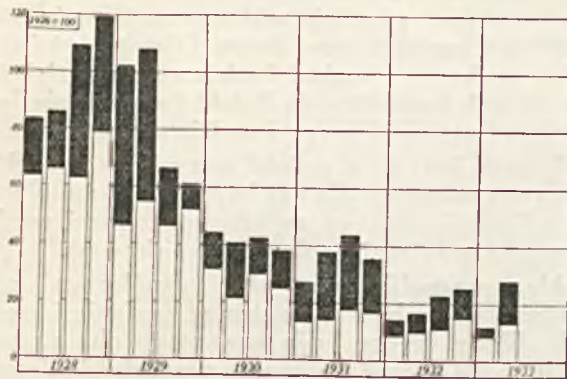

A — zatrudnienie, B — zamówienia, C — zapasy, D — przywóz.

Wskaźniki zatrudnienia, zamówień i przywozu poprawione przez usunięcie wpływu wahań sezonowych.

Zamówienia prywatne na śruby, nakrętki i nity wzrosły w drugim kwartale, co zdaje się zapowiadać podniesienie się wytwórczości maszyn w ciągu lata. Nie jest to jednakże w żadnym razie symptomem złagodzenia depresji, panującej dziś w pełni na rynku maszyn.

ZAMÓWIENIA NA ŚRUBY, NAKRĘTKI I NITY

Pole białe — zamówienia prywatne.
Pole czarne — zamówienia rządowe.

„OSZCZĘDNOŚCI NARODU NA USŁUGACH PRZEMYSŁU NARODOWEGO“.

Pod takim tytułem, który w oryginale brzmi „l'épargne nationale au service de l'industrie nationale” zamieszczony został w czasopiśmie l'Usine, czołowym organie francuskiego przemysłu żelaznego, artykuł wstępny pióra p. Camille Didier. Ze względu na znamienity charakter tego artykułu podajemy go poniżej w możliwie dokładnym tłumaczeniu.

„Śpieszymy zaznaczyć — aby uniknąć niepotrzebnej radości naszych czytelników — że nie chodzi tu o Francję.

Poniżej podana korespondencja z Warszawy do l'Agence Economique” to im wyjaśni”.

Tu podana jest w dokładnym streszczeniu treść umowy zawartej pomiędzy Polską a angielską grupą Metropolitan Vickers Co. i Electric Co. w sprawie elektryfikacji węzła warszawskiego. Jak wiadomo umowa ta przewiduje udzielenie Polsce pożyczki 1 980 000 funtów sterlingów, z której to sumy 900 000 funtów przeznaczonych jest na zakup maszyn i materiałów w Anglii, 550 000 £. na zakup maszyn i materiałów w Polsce, a reszta, to jest 530 000 £. wpłacana będzie w gotówce. W związku z tą transakcją angielska Grupa finansowa Metropolitan Vickers Co. i Electric Co. udziela Elektrowni Pruszkowskiej i P. T. E. pożyczki w wysokości 24 milj. zł. na rozszerzenie produkcji związanej z wykonaniem zamówień dla elektryfikacji węzła warszawskiego.

W dalszym ciągu artykułu p. Didier pisze:

„W ten sposób w kraju, w którym waluta nie jest ustabilizowana, silna grupa przemysłowa mogła wziąć zobowiązanie podpisania pożyczki 170 milionów franków dla polskich kolei. A z tej sumy 77 milionów franków pozostanie w Wielkiej Brytanii w postaci zakupu materiałów.

Nastęcza to nie jedną refleksję.

Przedewszystkiem potwierdza to że od pewnego czasu wpływ francuskie w Polsce maleją.

Czy prowadziliśmy złą politykę? Czy zrobiliśmy źle nie czyniąc zadość życzeniom emitowania we Francji wielkiej pożyczki dla Polski?

Jest w tem i jedno i drugie.

Tymczasem trzeba skonstatować przede wszystkim fakt z jaką zręczną celowością (avec quelle habile opportunité) przemysł angielski — w porozumieniu z Rządem i dyplomacją brytyjską — umiał wyciągnąć korzyści z oziębienia stosunków przyjaznych francusko-polskich.

Czy odmieniając role byłibyśmy umieli rozegrać te same karty i wygrać partję?

Z punktu widzenia czysto finansowego, trzeba skonstatować, że w chwili obecnej możliwości pożyczki są znacznie większe w Londynie aniżeli w Paryżu.

Nasz brak równowagi finansowej i fakt że Państwo poszło na drogę pożyczek, spowodowały baissę naszych papierów rentowych. Paryż nie nadaje się do emisji tak długo, dopokąd nasza sytuacja budżetowa nie będzie definitywnie wysanowana.

I to jest ten handicap, który może sparaliżować decyzję podjęcia poważnych prac przez nasze wielkie konsorcja przemysłowe.

Wreszcie trzeba podkreślić spójnię łączącą w tej sprawie polskie koleje, finanse i przemysł angielski, pod niewątpliwą egidą Rządu. Dzięki temu właśnie pertraktująca grupa przemysłowa mogła narzucić polskim kolejom dostawę materiałów angielskich za 77 milionów franków.

Już to samo stanowi piękny zysk dla zbiorowości brytyjskiej, nie licząc zysku, jaki powstaje z wpływu „moralnego” i opieki (tutelle) nad kolejami w Polsce.

Robotnicy, fabryki, finansisci i Rząd znajdują tu swój zysk zarówno bieżący jak i w przyszłości. Funtów sterlingów dane przez banki — a wśród tych funtów znajdzie się sporo oszczędności wylęknionych Francuzów — posłużą szeroko wszystkim interesom angielskim, wyłącznie interesom angielskim (le seuls intérêts anglais).

U nas — a duża martyrologja pożyczek zagranicznych udzielanych przez Francję dowodzi tego — apeluje się tylko w dwojaki sposób do naszego kapitału.

Mamy pożyczki, które są przeznaczone dla służenia tak zwanym celom politycznym. A wiadomo z jaką dowolnością spłacane są one pod względem wdzięczności i... procentów.

I mamy pożyczki handlowe lansowane przez bankierów, którzy chcą tylko przedewszystkiem i nadewszystko swoich prowizji. Są to pożyczki częstokroć tak lichwiarskie, że Państwa, które je zaciągają nie kryją swojej urazy i znajdują w tych pożyczkach argument, aby przy pierwszej okazji nie dotrzymać swoich zobowiązań.

Oszczędności i wpływy francuskie tracą tylko na całej linii.

Jeżeli chodzi o zatrudnienie Francuzów nikt o tem nie myśli.

Oto jak ułatwiają się nasze oszczędności, nie zyskując żadnych gwarancji i nie przynosząc żadnej korzyści dla kraju. A tymczasem oszczędności francuskie mogłyby i powinnyby stanowić zasadniczy element dla naszych wpływów i naszej ekspansji ekonomicznej, o ileby ich lokata zagranicą była dobrze kierowana i dobrze kontrolowaną w imię interesów narodowych.

Znamienny ten artykuł daje tak wiele do myślenia i rzuca tyle światła na stosunki francuskie, że możnaby podać tylko jego tłumaczenie.

Jednakowoż, acz niezupełnie kompetentni, pragniemy choćby w części odpowiedzieć francuskiemu autorowi, który wierzymy, że odzwierciadla w tej chwili poglądy bardzo wielu Francuzów.

Jeżeli, jak słusznie konstatuje autor pomiędzy Polską i Francją nastąpiło pewne oziębienie stosunków, to nastąpiłoby to dlatego, że wślad za zawartem porozumieniem politycznym nie nastąpiła pomiędzy obu narodami możliwie ścisła współpraca gospodarcza.

Francja niewątpliwie zdawała sobie i zdaje sprawę, że Polska, która odzyskała Niepodległość po przeszło stuletniej niewoli musi podejmować szereg prac, któreby pozwoliły jej oprzeć uzyskaną Niepodległość na mocnych podstawach. Prace te natury przedewszystkiem ekonomicznej wymagają znacznych kapitałów. Kapitałów tych nie mamy w kraju i musimy szukać ich zagranicą. Niestety, poza małej wartości dla cementowania przyjaźni pożyczkami z czasów wojny, nie mogliśmy do tej pory nawiązać z Francją stosunków finansowych, któreby pozwoliły nam uważać, że mamy we Francji szczerzego sojusznika, traktującego nas na wszystkich polach współpracy w sposób budzący ufność i uczucie wdzięczności. Kredyty, jakie udało się nam uzyskiwać we Francji były przeważnie typu tych pożyczek, jakie Szanowny Autor zaliczył do drugiej grupy udzielanych przez Francję kredytów i zdobywane były przez nas z takim trudem i takim nakładem wysiłków i kosztów, że nie mogły wpływać dodatnio na wzajemne ustosunkowanie się narodów. Naogół Francja odmawiała nam swej pomocy finansowej. Nie mogąc znaleźć kredytów we Francji, w tym kraju, który z natury rzeczy był predystynowany do udzielania ich nam, po bezowocnych staraniach uciekaliśmy się do pośrednictwa lichwiarskich instytucji bankowych innych krajów, aby w momentach trudnych znaleźć niezbędne środki na odbudowę naszego życia gospodarczego.

A tymczasem z biegiem lat okazało się, że z pomiędzy wielu krajów dłużniczych Polska jest jednym z nielicznych, który swoje zobowiązania traktuje poważnie i dokłada starań, by honorować położone przez siebie podpisy. Jednak i to nie wpłynęło na ożywienie stosunków finansowych polsko-francuskich i doprowadziło, że zrażeni przystąpiliśmy do szukania nowych kontrahentów.

Pożyczka na elektryfikację węzła warszawskiego, pożyczka drobna, ale uzyskana w momencie dużego napięcia na światowym rynku pieniężnym jest jednak dowodem, że polski rynek lokacyjny zasługuje i może zdobyć dla siebie potrzebne kapitały. I co więcej, że może je zdobyć na warunkach dziś już korzystniejszych, aniżeli było to przed paru laty.

Artykuł p. Didiera traktujemy jako pierwszy przejaw zdrowego odruchu francuskich kół gospodarczych. I choć jasnym jest dla nas, że odruch ten wywołany został zalem z powodu zmarnowanej okazji zatrudnienia francuskiego przemysłu na sumę kilkudziesięciu milionów franków, to jednak ufamy, że pobudzi on francuskie koła gospodarcze do zasadniczych refleksji i skłoni koła gospodarcze do rewizji swojego stosunku do Polski.

Musimy powiedzieć otwarcie, że nigdy nie byliśmy, nie jesteśmy i nie chcemy być czyjąskolwiek kolonią i dlatego współpracując z nami nie na długo mogłoby popłacać traktowanie nas, jako kraju mandatowego. Jednocześnie jednak również otwarcie trzeba powiedzieć, że w pełni zdajemy sobie sprawę z konieczności współpracy gospodarczej z kapitałem importowanym, gdyż nie widzimy możliwości stworzenia tego kapitału inną drogą. Dlatego też już nie od dziś szukamy i szukać będziemy możliwości ściągania obcych kapitałów do Polski i stwarzania im tu możliwości uczciwej pracy i godziwego zarobku.

Jasnym jest, że z pośród wszystkich źródeł kapitałowych naimilsze dla nas być muszą kapitały płynące z Francji, państwa związanego z nami węzłami odwiecznej przyjaźni i sojuszem wojskowym.

Ale pragnęlibyśmy, aby współpraca nasza z Francją oparta była o wzajemne zaufanie i szczerą chęć. Błędy drobne będą zawsze po obu stronach. Ale nie mogą zaćmić horyzontu przyjaźni i zdrowego interesu.

Polski rynek kapitałowy stoi zawsze dla Francji otworem. Jednak trzeba, aby kapitały płynące z Francji do Polski nie miały żadnej z cech pożyczek o których mówi w swoim artykule p. Camille Didiera. Niech te pożyczki nie będą ani polityczne ani lichwiarskie. Niech to będą pożyczki płynące z wzajemnego zaufania, szczerą chęć współpracy i dobrze zrozumianego interesu stron obu.

Stefan Gruchała.

WIADOMOSCI Z ZAGRANICY.

Światowa wytwórczość przemysłowa w I półroczu 1933 r. Podczas gdy w I kwartale r. b. światowa wytwórczość przemysłowa utrzymywała się na poziomie przeciętnej r. ub., to II kwartale r. b. nastąpił silny wzrost wytwórczości, tak że w czerwcu osiągnęła ona poziom nie o wiele niższy od przeciętnej za 1930 rok. To podniesienie wytwórczości było wynikiem równoległego polepszenia się konjunktury w większości ośrodków przemysłowych. W szeregu jednak krajów, jak np. w Polsce, Austrii i Kanadzie, wskaźnik ogólnej wytwórczości przemysłowej jest równy albo niższy nawet aniżeli w 1932 r.

Poniżej podajemy wskaźniki ogólnej wytwórczości przemysłowej 5 największych krajów świata. Cyfry te podajemy za „Polską Gospodarczą”, która opracowała je na podstawie materiałów Niemieckiego Instytutu Badania Konjunktur, przyjmując za podstawę 100 = 1928 r).

Rok	St. Zjedn.	Niemcu	Francja	W. Brut.	Japonja	Świat
1930	87	90	110	97	103	96
1931	73	74	98	89	102	87
1932	57	61	76	89	124	74
1933 I kw.	57	64	81	89	129	74
„ II „	70	68	85	—	—	84

Handel światowy. Liga Narodów ogłosiła cyfry dotyczące rozwoju handlu światowego w ostatnich latach porównując je z cyframi obrotów handlu światowego w 1913 roku (w milionach dolarów złotych).

1913 r.	37 800	1930 r.	55 575 (spadek 19%)
1926 „	60 200	1931 „	39 770 „ 28%)
1929 „	68 640 (maksimum)	1932 „	26 600 „ 33%)

NOWE WYDAWNICTWA.

W JĘZYKU POLSKIM.

„Sądownictwo Polubowne według nowego Kodeksu Postępowania Cywilnego” Wincenty Szpręga, magister praw.

Nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy ukazała się książka p. t. „Sądownictwo Polubowne według nowego Kodeksu Postępowania Cywilnego”.

Publikacja ta służyć ma szerokim sferom przemysłowo-handlowym jako informator, zapoznający je z przepisami dotyczącymi sądownictwa polubownego, oraz ułatwiający korzystanie z tej tak ważnej w stosunkach handlowych instytucji. W tym celu praca ta oprócz objaśnień poszczególnych przepisów zawiera także kilka wzorów pism procesowych, które strony mogą w związku z postępowaniem polubownym, same sporządzać. Powyższe wydawnictwo Izby Bydgoskiej stanowi poważny krok naprzód w kierunku spopularyzowania instytucji sądownictwa polubownego wśród sfer gospodarczych.

Publikacja p. t. „Sądownictwo Polubowne”, niezbędna ze względu na swą pożyteczną treść, dla każdego przemysłowca i kupca jest do nabycia w cenie 1 zł. za egzemplarz w biurze Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy, Nowy Rynek 10.

Rzemiosło w krajach Europejskich.

Nakładem wydawnictwa „Rzemiosło” ukazała się praca Naczelnika Wydziału Administracji Przemysłowej i Rzemieślniczej w Min. Przem. i Handl. p. Inż. Wacława Hauszyla p. t.: „Rzemiosło w krajach europejskich”.

Jest to pierwsza w polskiej literaturze gospodarczej książka, która zawiera zestawienie ustawodawstwa rzemieślniczego w krajach europejskich.

Po krótkim wstępie, w którym autor przeciwstawił dwa sposoby nauczania rzemiosła, a mianowicie wschodnio-azjatycki — systemowi powstałemu w Małej Azji a rozpowszechnionemu i przeszczepionemu w Europie przez Greków oraz po scharakteryzowaniu rzemiosła i jego rozwoju w Europie do końca 19-go stulecia, zapoznajemy się z ustawodawstwem rzemieślniczym w Angji, Belgji, Francji, Hiszpanji, Portugalji, Austrii, Czechosłowacji, Holandji, Niemczech, Hamburgu, Saksjonji, Turynji i Anhalcie, Polsce, Szwajcarii, Węgrzech, Danji, Finlandji, Norwegji, Szwecji, Bułgarji, Grecji, Rumunji, Włoszech, Estonji, Łotwie, a w krajach pozaeuropejskich w Palestynie. Specjalnie wiele miejsca poświęca autor opracowaniu ustawodawstwa polskiego oraz włoskiego, które na tle nowoczesnego ustroju faszystowskiego zawiera bardzo wiele ciekawych i pouczających momentów organizacyjnych.

Pracę zamyka tablica ilustrująca liczebność rzemiosła europejskiego, z której wynika, że warsztatów rzemieślniczych w Europie istnieje 6 831 692, zatrudniających 27 778 247 pracowników. Najwyższą liczbą zatrudnionych wykazują Szwajcary (5 200 000 na 80 000 warsztatów), Włochy (5 000 000 na 500 000 warsztatów), Francja (4 027 335 na 551 141 warsztatów) oraz Niemcy (3 715 552 na 1 307 876 warsztatów). W Polsce mamy 269 731 warsztatów rzemieślniczych, zatrudniających 809 839 ludzi. Cyfry te pracowicie zebrane, posiadają swoją wymowę, gdyż stosunek zatrudnionych proporcjonalnie nie jeden warsztat, rzeka ciekawe światło na strukturę rzemiosła w poszczególnych państwach.

W JĘZYKACH OBCYCH.

Otrzymaliśmy z „Biura informacyjnego o niklu” nowe 25-stronicowe wydawnictwo propagandowe

p. t. „Nickelstähle, III Teil: Stahlguss”. Broszura traktuje o uszlachetnianiu odlewów stalowych za pomocą przysadu niklowego, podaje po za wstępem ogólnym szczegóły o odlewach stalowo-niklowych z zawartością 1, 2, 3 i 5% niklu, dalej o odlewach chromo-niklowych, odlewach molybdeno-chromo-niklowych, odlewach wanado-niklowych, odlewach niemagnetycznych, i wreszcie o odlewach chromo-niklowych, odpornych na korozję i wysokie temperatury. W zakończeniu podany jest spis odlewni, dostarczających odlewy stalowe z domieszką niklu, i cenna tablica, zawierająca szereg przykładów odlewów, podając ich skład chemiczny, własności mechaniczne, sposób obróbki termicznej i zastosowania.

Wartościowa broszura wysyłana jest interesantom bezpłatnie.

TARGI PALESTYŃSKIE.

Palestyńsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Tel-Aviv donosi, iż na wiosnę 1934 r. odbędą się w Tel-Aviv 6-ty z rzędu Targi Palestyńskie i Bliskiego Wschodu (VI-th Palestine & Near East Exhibition & Fair).

Impreza ta urządzoną jest pod patronatem Wysokiego Komisarza Palestyny, a przewodniczącym Komitetu Wystawowego jest Prezydent m. Tel-Avi i konsul belgijski p. Marjer Dizengoff.

Wszelkich informacji w sprawie udziału w Targach i Wystawie udziela Palestyńsko-Polska Izba Handlowa w Tel-Aviv.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 29. VIII. 1933 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	2817	Miedź standard	1012
Antymon	655	Ołów miękki	343
Cyna standard	6116	Nikiel	6409
Cynk hutniczy	480	Rtęć	7056
Miedź elektrolityczna	1134	Srebro za 1 kg	68

Ceny metali w Warszawie.

Dom handlowy A. GEPNER notował w ostatnim tygodniu następujące ceny metali:

Cyna Banka w blokach	zł. 7,50 za kg.
Ołów hutniczy	„ 0,67 „ „
Cynk hutniczy	„ 0,80 „ „
Antymon	„ 1,10 „ „
Aluminium hutnicze	„ 3,80 „ „
Błacha miedziana	„ 2,75—3,40 za kg,
„ mosiężna	„ 2,50—3,50 „ „
„ cynkowa	„ 0,95—0,98 „ „
Nikiel w kostkach	„ 9,50 „ „

F-ma „POLTHAP” Warszawa, Pańska 83 (dom własny), Tel. 330-65 notuje w ostatnim tygodniu następujące ceny ze składu w Warszawie:

Miedziana blacha	zł 2,85— 3,60
Mosiężna blacha	„ 2,55— 3,60
Mosiężne pręty	„ 2,10— 2,95
Nowosrebrna blacha	„ 4,10— 5,—
Aluminjowa blacha	„ 5,80—11,—
Aluminjowe druty	„ 6,50
Cyna w blokach	„ 7,80
Ołów	„ 0,69
Aluminium hutnicze	„ 3,80

Ceny rur żeliwnych.

Biuro Sprzedaży Rur Zjedn. Odlewni „Ruropol” w Warszawie ul. Nowy Świat 35 notuje następujące ceny w złotych za 100 kg., obowiązujące do odwołania:

Rury wodociągowe (stojące łane)	zł 49.—
	+ dopłata rozmiarowa
Fasony zależnie od typu i rozmiaru o zł 13 do 25 drożej za 100 kg.	

Ceny powyższe należy rozumieć franco stacja załadowania przy pełnowagonowych zamówieniach.

Cena blachy cynkowej.

Biuro Sprzedaży Polskich Walcowni Cynku w Katowicach notuje następujące ceny blachy cynkowej:

I. Dla hurtowników przy kupnie na własny rachunek i do sprzedaży w drodze komisowej:

przy kupnie 30 t. naraz . . . zł. 850,00 za 1 000 kg
przy kupnie mniej niż 30 t. „ 870,00 za 1 000 kg

II. Przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych nie w drodze komisowej — odsprzedawcom:

zł. 915,00 za 1 000 kg

III. Przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych ze składu konsumentom:

zł. 950,00 za 1 000 kg

Parytet: st. kol. Chebzie.

Cena blachy ocynkowanej.

Cynkownia Warszawska notuje następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 1 kg. franco stacja Warszawa.

Blacha żelazna ocynkowana gatunku najwyższego:

711×1 422×0,45 mm 0 zł 91 gr.

711×1 422×0,50 mm 0 „ 89 „

1 000×2 000×0,50 mm 0 „ 91 „

Blachy 2-go gatunku o 6% tańsze.

Ceny bez zobowiązania.

Za gotówkę udzielamy 4% ustępstwa.

Cena odlewów żeliwnych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żeliwnych surowych dla Warszawy wynosi od 0,58 zł do 1,20 zł za 1 kg. loco fabryka.

Ceny odlewów glinowych.

Warszawskie odlewnie notują ceny surowych odlewów glinowych (aluminjowych) od 9 do 14 złotych za kilogram.

Ceny wyrobów ogniotrwałych.

Związek Fabryk Wyrobów Szmatowych i Ogniotrwałych notuje następujące ceny z ważnością od dn. 10 września 1930 r. aż do odwołania. Ceny rozumieją się w złotych za 100 kg. franco wagon stacja załadowania.

Cegła ogniotrwała zwyczajna zł 8,80	Cegła kottłowa normalna zł 20,50
Cegła kopalakowa normalna „ 14,30	Cegła kottłowa fasonowa „ 23,—
Cegła kopalakowa fasonowa „ 15,40	Zaprawa „ 8,—
	1 „ 10,50

Patenty udzielone przez Urząd Patentowy.

16865. *Centrala Dostaw Aparatury dla Laboratorjów i Przemysłu (Warszawa, Polska)*. Aparat dezynfekcyjny.
17060. *Peter Marx (Hennef-Sieg, Niemcy)*. Piec kupolowy z kottliną uszczelniającą.
16986. *Vereinigte Stahlwerke Aktiengesellschaft (Düsseldorf, Niemcy)*. Urządzenie do przymusowego podsuwania do otworów spustowych maszyn, służących do zatykania tych otworów.
17065. *Narana das Chopra (Surrey, Wielka Brytania) i British & International Steel Reform Syndicate Limited (Londyn, W. Brytania)*. Sposób odlewania metali.
16901. *Gewerkschaft Kronprinz (Bonn, Niemcy) i Eisen- und Jartgusswerk Concordia Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Hammeln, Niemcy)*. Sposób wyrobu żelaznych walców, których część zewnętrzna w postaci walca wydrążonego i rdzeń otrzymują się w oddzielnych procesach roboczych, oraz forma odlewnicza służąca do wykonania tego sposobu.
16978. *United States Pipe & Foundry Co. (Burlington, N. Jersey, St. Zjedn. Am.)*. Sposób wyrobu form stalowych do odśrodkowego odlewu rur.
17064. *Ivon Brancart (Faque-lez-Virginal, Belgja)*. Urządzenie do czerpania i przenoszenia roztopionego szkła.
16963. *Wincenty Abderman (Warszawa, Polska)*. Oprawka do biletu.
16962. *Martin Dückers (Bedlin, Niemcy) i Willi Kurth (Berlin, Niemcy)*. Urządzenie z płytą i kulkami oznaczającymi określone wartości, służące do sprzedaży premijowej towarów.
16848. *Zygmunt Nowakowski (Warszawa, Polska)*. Przegub kulowy.

16785. *Józef Tucholka (Siemianowice, Polska) i Kamil Wachlowski (Jaworzno, Polska)*. Urządzenie do wyciągania wózków.
17006. *Karol Szrajber (Warszawa, Polska) i Zygmunt Szrajber (Warszawa, Polska)*. Drzwiczki hermetyczne do pieców pokojowych.
16947. *Erich Roucka (Blansko, Czechosłowacja)*. Kocioł nadający się zwłaszcza do ogrzewania centralnego.
16972. *Towarzystwo Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza Spółka Akcyjna (Warszawa, Polska)*. Nagrzewnica do pomieszczeń fabrycznych.
17035. *Alfred Frank (Stuttgart, Niemcy)*. Sposób wykonywania betonowych ścian z kratownicą żelazną.
16796. *Herold Caesar Liebold (Drezno, Niemcy)*. Urządzenie do wytwarzania podstaw pod przegrody albo słupy lub podobne elementy budowlane z betonu lub podobnego materiału.
16946. *„Wolbrom“ Fabryka Wyrobów Gumowych Sp. Akc. w Wolbromiu (Wolbrom, Polska)*. Sposób wytwarzania fałdowanych węzów gumowych z zewnętrzną okładką i urządzenie do wykonywania tego sposobu.
16922. *New York Hamburger Gummi Waaren Compagnie (Hamburg, Niemcy)*. Urządzenie do fabrycznego otrzymywania produktów chlorowania kauczuku.
16849. *Cornelius Raymond Beringer (Budapeszt, Węgry) i Koloman Schuller (Budapeszt, Węgry)*. Sposób oddzielania metali ze stopów, odpadków hutniczych i odlewniczych, pozostałości i podobnych materiałów.
16951. *Matthiessen & Hegeler Zino Co. (La Salle, Illinois, St. Zj. Ameryki)*. Sposób oczyszczania i przyrządzania rud cynkowych oraz urządzenie, służące do tego celu.
16920. *„Berzelius“ Metallhütten-Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Duisburg-Wanheim, Niemcy)*. Sposób otrzymywania lotnych metali.
16854. *P-M-G Metal Trust Limited (Londyn, Wielka Brytania)*. Stop pomocniczy (pierwotny) oraz jego zastosowanie przy wytwarzaniu stopów miedzi.
17046. *Brevets Barthelemy de Montby (Paryż, Francja)*. Stop glinowy.
17032. *Metallgesellschaft Aktiengesellschaft (Frankfurt n. M., Niemcy)*. Sposób uszlachetniania glinu i zawierających glin stopów.
16923. *I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft (Frankfurt n. M., Niemcy)*. Urządzenie do wytwarzania magnezu za pomocą elektrolizy.
16883. *The Weightograph Company (St. Louis, St. Zjedn. Ameryki)*. Waga.
16797. *Firma B. Rudzki (Warszawa, Polska)*. Urządzenie do samoczynnego jedno- lub wielokrotnego przenoszenia membrany na dowolne miejsce płyty gramofonowej.
16956. *Colubja Graphophone Company Limited (Londyn, Wielka Brytania)*. Przyrząd wytwarzający dźwięki lub głośnik radiowy.
16880. *Heinrich Könemann (Münster, Westfalja, Niemcy)*. Urządzenie do zapisywania dźwięków na filmach dźwiękowych.
17043. *Telegraphie-Patent-Syndicat G. m. b. H. (Berlin, Niemcy)*. Głowica do zapisywania i odtwarzania dźwięków systemu Poulsen'a.
16862. *Fabryka Przędzy i Tkanin Sztucznych Chodaków Spółka Akcyjna (Sochaczew, Polska) i Jerzy Bałaczynski (Sochaczew, Polska)*. Przyrząd do określania stopnia naprężania nici na maszynach przędzalniczych sztucznego włókna.

MASZYNĘ DO ZAMYKANIA PUSZEK BLASZANYCH 233/235 mm ⊖ POSZUKUJE
ANTONI PILIŃSKI, BYDGOSZCZ

MŁODY INŻYNIER-ELEKTRYK.

wychowanie Politechniki w Brnie Morawskim

POSZUKUJE PRACY.

Znajomość języków: niemieckiego i czeskiego w słowie i piśmie.

Informacji udzieli administracja „Przemysłu Metalowego”
telefon 714-26.